

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Stimularea conectivității în bandă largă în Europa

(2018/C 247/02)

Raportor: Mart Vörklaev (EE-ALDE), primarul comunei Rae**RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații generale

1. subliniază că, conform Băncii Mondiale ⁽¹⁾, dezvoltarea rapidă a tehnologiilor digitale în întreaga lume a cauzat importante schimbări societale și, între timp, internetul a devenit o infrastructură-cheie, care reduce costurile legate de schimbul de informații și contribuie la inovații, care, la rândul lor, asigură o mai bună conectivitate între persoane, întreprinderi și stat;
2. salută activitatea Platformei pentru comunicații în bandă largă, desfășurată împreună cu Comisia Europeană, cu scopul de a garanta o mai bună cooperare, o mai bună legiferare și punere în aplicare a conectivității digitale în Europa și, bineînțeles, finanțare adecvată;
3. este conștient de faptul că, în 2015, în Uniunea Europeană, 97 % din gospodării beneficiau de un acces de bază la internet în bandă largă prin linie fixă (rata de utilizare fiind de 72 %), rata de acoperire a serviciilor bazate pe tehnologii fără fir fiind chiar și mai mare. Cu toate acestea, există diferențe între statele membre în ceea ce privește disponibilitatea și caracterul accesibil al serviciilor în bandă largă fixă în zonele urbane și în cele rurale;
4. atrage atenția asupra faptului că, în conformitate cu cel de-al șaptelea raport privind coeziunea, sunt necesare mai multe investiții, deoarece, chiar dacă toate gospodăriile din UE dispun de un acces de bază la conexiune în bandă largă, numai 40 % dintre locuitorii din zonele rurale – în comparație cu 90 % dintre locuitorii orașelor – beneficiază de un acces de generație următoare (*next generation access, NGA*), prin rețele în bandă largă mult mai rapide;
5. arată că conexiunea lentă la internet și acoperirea redusă în zonele rurale, precum și problemele specifice cu care se confruntă zonele slab populate și regiunile ultraperiferice pot reprezenta un obstacol în calea realizării obiectivelor ambițioase ale UE pentru perioada 2020-2025. Potrivit unei estimări anuale a Comisiei Europene, atingerea acestor obiective ar putea aduce UE aproximativ 146,5 miliarde EUR pe an și, în același timp, ar putea crea până la 2,4 milioane de noi locuri de muncă;
6. este de acord cu opinia exprimată cu ocazia G20 ⁽²⁾, conform căreia, prin depășirea decalajului digital, se urmărește ca toți cetățenii, în mod incluziv, să aibă posibilitatea de a beneficia în aceleași condiții de avantajele dezvoltării digitale, printre care se numără eficiența sporită, participarea mai intensă la viața socială și economică și mai multe oportunități de participare la o nouă economie. Decalajul digital are două dimensiuni: posibilitatea de a avea acces la o conexiune bună la internet în bandă largă și posibilitatea și motivația de a utiliza servicii de internet;
7. subliniază că soluționarea problemei așa-numitului „ultim kilometru” este importantă pentru dezvoltarea UE în ansamblul său și presupune luarea unor măsuri flexibile;
8. atrage atenția asupra rolului potențial important al infrastructurii TIC și al conexiunii în bandă largă în ceea ce privește extinderea capacității în contextul schimbărilor structurale determinate de declinul demografic din zonele rurale, întrucât depopularea și marginalizarea zonelor rurale reprezintă o problemă din ce în ce mai mare în întreaga Europă;

⁽¹⁾ „Raport privind dezvoltarea mondială 2016: dividende digitale”.

⁽²⁾ „Infrastructura digitală: depășirea decalajului digital în economiile emergente”, perspective ale G20, aprilie 2017.

Probleme de conectivitate și posibile soluții

9. este de părere că trebuie abordate o serie de provocări importante, cum ar fi:
- caracterul limitat al conectivității de foarte mare viteză pentru infrastructurile fixe și mobile în întreaga UE;
 - riscul de a dispune de capacități insuficiente pentru a face față evoluțiilor rapide ale pieței și tehnologiilor, cum ar fi dezvoltarea internetului obiectelor;
 - obstacolele administrative, din cauza reglementării excesive și a lipsei de coerență, inclusiv în ce privește normele privind ajutoarele de stat;
10. își exprimă îngrijorarea în legătură cu cererea de conectivitate în anumite regiuni, ceea ce arată cât de importante sunt programele școlare și de *e-learning* pentru adulți. Internetul în bandă largă nu trebuie privit doar din perspectiva problematicii financiare, ci și a cererii de dezvoltare și utilizare a infrastructurii. Toate instituțiile publice, școlile și instituțiile de învățământ trebuie să fie dotate cu o conexiune în bandă largă de mare viteză;
11. constată că, în unele țări și regiuni, și cunoștințele tehnice limitate și lipsa de informații privind posibilitățile de finanțare a infrastructurii în bandă largă și privind bunele practici în materie pot fi o problemă;
12. salută călduros crearea unor centre de competență specializate în materie de bandă largă (*Broadband Competence Offices*) și cooperarea dintre diferitele direcții generale ale Comisiei Europene pentru urmărirea obiectivului comun, ceea ce ar trebui să se reflecte și în viitorul buget al UE;
13. consideră că este necesar ca în toate statele membre să se înființeze centre de competență, care să alcătuiască o rețea comună de cooperare, și ca regiunile și autoritățile locale să contacteze aceste centre înainte să caute soluții; consultările ar trebui să aibă loc în amonte, iar soluțiile optime ar trebui căutate ținând seama de particularitățile naționale și regionale;
14. salută setul de instrumente ce conține cinci acțiuni pentru zonele rurale ale UE, care promite progrese în direcția unei mai bune acoperiri în bandă largă;
15. urmărește cu atenție modul în care se valorifică potențialul conceptului de „sate inteligente” introdus prin Declarația de la Cork 2.0, intitulată „O viață mai bună în zonele rurale”. Este vorba despre investiții în sectorul TIC, în vederea îmbunătățirii calității vieții și asigurării accesului la servicii publice și la infrastructură, ținând seama, totodată, de caracteristicile teritoriale;
16. salută, în această privință, atenția sporită acordată reglementării proporționate și concurenței în materie de infrastructură pentru a promova investițiile, care caracterizează dispozițiile privind accesul la rețea, precum și accentul pus pe soluțiile colaborative bazate pe piață care promovează implementarea de infrastructuri la nivel local și regional, unde nu există o justificare comercială clară. Este important ca reglementarea în materie de acces să contribuie la evitarea decalajului digital în ceea ce privește rețelele de foarte mare capacitate și să consolideze coeziunea teritorială;
17. consideră că, în interesul concurenței, atât în rețeaua fixă cât și pe piața 5G, este necesară o separare între servicii și rețele, după modelul sectorului energetic (decuplare). De exemplu, într-o serie de state membre ale UE (Suedia, Regatul Unit etc.) s-a efectuat o separare completă a serviciilor de telecomunicații de exploatarea rețelelor. CoR este de părere că rețelele prin fibră optică ar trebui să aparțină unor companii de telecomunicații al căror model de afaceri se bazează pe accesul egal la rețea pentru toți prestatorii de servicii. În acest fel, s-ar permite unui număr mare de prestatori de servicii să opereze pe piață, consumatorii ar fi în măsură să aleagă servicii cu raportul calitate-preț dorit, și, pe lângă aceasta, ar fi garantată dezvoltarea pe termen lung a sectorului;
18. este de părere că, într-o astfel de situație, există o egalitate de șanse pentru toți în ce privește dezvoltarea rețelelor 5G; nu ar trebui să existe nicio dependență de infrastructurile de bază ale societăților de telecomunicații care domină piața. Prin urmare, UE ar trebui să sprijine dezvoltarea de rețele deschise și să conducă statele membre în această direcție, astfel încât toate rețelele prin fibră optică – atât cele existente, cât și cele noi – să fie independente de operatori;

19. subliniază importanța unor studii geografice mai precise din perspectiva analizei pieței cu privire la infrastructurile existente și acțiunile planificate, pentru identificarea zonelor cu acoperire deficitară. Dat fiind că aceste zone se găsesc cu precădere în regiunile cu densitate scăzută a populației și în regiuni cu întârzieri de dezvoltare, identificarea corectă a acestor zone ar putea spori eficiența fondurilor publice;
20. pledează pentru dispoziții legislative în statele membre, care să permită utilizarea cât se poate de flexibilă a infrastructurii existente (rețele electrice, stâlpi de electricitate etc.) pentru extinderea rețelei în bandă largă, economisind astfel resurse și timp la crearea de noi infrastructuri în bandă largă;
21. subliniază că, în actuala perioadă de programare, sunt prevăzute 14 miliarde EUR din fondurile ESI pentru crearea unor infrastructuri în bandă largă;
22. sprijină promovarea extinderii benzii largi prin consolidarea politicii de coeziune, pentru a garanta – între altele – că acest lucru poate să contracareze cele mai grave neajunsuri ale pieței în zonele rurale și slab populate din UE. Acest lucru nu exclude consolidarea instrumentelor financiare (cum ar fi finanțarea creditelor), în colaborare cu Banca Europeană de Investiții și cu alte bănci de dezvoltare;
23. pledează pentru un rol sporit al Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) și al FEIS în finanțarea instrumentelor financiare și a mecanismelor de finanțare mixtă (combinarea granturilor cu instrumentele financiare), pentru a contracara tipurile mai moderate de disfuncționalități ale pieței, cum ar fi lipsa de finanțare prin capitaluri proprii pentru proiecte mici din zonele mai viabile. Astfel de intervenții complementare ar asigura o înaltă calitate a conectivității în bandă largă în toate regiunile UE;
24. recomandă folosirea unei platforme pentru banda largă comune ca instrument de cooperare și includerea DG REGIO în activitățile acestei platforme;
25. sprijină promovarea utilizării programelor UE și dezvoltarea unor concepte noi privind parteneriatele public-privat pentru investiții în dezvoltarea rețelelor în bandă largă;
26. reamintește solicitarea sa ca, în zonele în care întreprinderile mari nu sunt interesate de investiții, iar întreprinderile mici se confruntă cu dificultăți în respectarea cerințelor, să poată fi elaborate modele simplificate pentru ca întreprinderile mici să poată investi mai ușor, aducând soluții pentru aceste zone slab deservite sau ca proiectele de dezvoltare a rețelelor în bandă largă să fie recunoscute ca servicii de interes economic general ⁽³⁾;
27. în acest context, subliniază că este important să se simplifice procedurile, deoarece tehnologia se dezvoltă mai rapid decât structurile corespunzătoare;
28. este de părere că planurile de dezvoltare cu adevărat funcționale pentru extinderea benzii largi pot fi elaborate numai în consens cu societățile de telecomunicații, cu guvernele și autoritățile locale și regionale, ținând seama de interesul tuturor statelor, regiunilor și orașelor. În țările în care s-a ajuns la un astfel de acord (Suedia, Regatul Unit etc.), implementarea rețelelor în bandă largă este deja într-un stadiu avansat. În cazul în care nu se ajunge la un acord, acoperirea în bandă largă riscă să rămână insuficientă în afara aglomerărilor urbane;
29. salută inițiativa excelentă a Băncii Europene de Investiții privind instituirea unui fond pentru extinderea benzii largi și îndeamnă la implementarea rapidă a acestuia; speră ca acest lucru să contribuie la finanțarea în special a proiectelor de mică anvergură și la eliminarea „zonelor albe”;
30. reiterează recomandările CoR adresate Grupului la nivel înalt privind simplificarea pentru perioada de după 2020, în care se subliniază necesitatea armonizării normelor privind ajutorul de stat și privind achizițiile publice în cadrul fondurilor ESI cu dispozițiile aplicabile programelor gestionate la nivel central. CoR își reiterează apelul pentru o evaluare care să

⁽³⁾ COR-2016-02880.

stabilească dacă o parte sau toate cheltuielile din fondurile ESI pot fi scutite de procedurile privind ajutoarele de stat pentru perioada de după 2020. În acest context, CoR remarcă cu satisfacție că recomandările sale privind necesitatea unor definiții comune pentru a compara și a combina fondurile au fost preluate de către grupul la nivel înalt ⁽⁴⁾;

31. constată că orientările UE pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor de comunicații în bandă largă ar trebui coordonate cu diferitele posibilități de finanțare a extinderii benzii largi ale UE; își exprimă îngrijorarea cu privire la numărul înregistrărilor prealabile respinse, ceea ce va duce în cele din urmă la încetinirea mobilizării investițiilor sau chiar la împiedicarea acesteia, situație care va determina ritmul lent de dezvoltare a infrastructurii în bandă largă în aceste zone;

32. astfel cum semnala și în recomandările sale de simplificare transmise grupului la nivel înalt, își exprimă satisfacția cu privire la faptul că se are în vedere și principiul unei abordări diferențiate. O astfel de abordare ar trebui să permită reducerea semnificativă a sarcinilor administrative și luarea în considerare în mai mare măsură a particularităților legate de punerea în aplicare în regiunile în cauză, facilitând astfel o abordare la nivel local și încurajând investițiile adaptate în extinderea benzii largi;

33. recomandă să se dezvolte cât mai curând posibil conexiuni cuprinzătoare în bandă largă de mare viteză, pentru a crea condițiile pentru o societate a gigabiților, a valorifica la maximum oportunitățile oferite de piața unică digitală și a contribui, astfel, la dezvoltarea tuturor statelor membre în acest domeniu. În vederea atingerii acestui obiectiv, trebuie urmărite diferite modalități de soluționare, dat fiind că conectarea tuturor gospodăriilor la rețeaua de fibră optică poate fi costisitoare și cronofagă, mai ales în zonele slab populate;

34. pe lângă rețeaua de cabluri, în așezările dispersate și în zonele inaccesibile ar trebui să se aibă în vedere și să se evalueze posibilitățile oferite de banda largă mobilă, banda largă prin satelit și instalarea de rețele Wi-Fi în spațiile publice și în instituțiile publice, după exemplul inițiativei „WiFi4EU”. Prin intermediul soluțiilor alternative va fi accelerată implementarea rețelelor și, în același timp, se vor face economii, dar trebuie adoptată o abordare sistematică și bine gândită, pentru ca soluțiile să corespundă exigențelor, iar tehnologia aplicată să poată fi utilizată pe termen lung;

35. subliniază că este important să se analizeze problemele apărute ca urmare a extinderii rapide a rețelelor de comunicații 5G în ceea ce privește gestionarea spectrului de frecvențe radio, întrucât tehnologia 5G necesită rețele performante pe întreg teritoriul UE. Este foarte important să se urmărească o abordare comună în ceea ce privește alocarea de licențe (licențe de utilizare) pentru frecvențele (respectiv spectrul de frecvențe radio) mai înalte folosite în viitor, ceea ce, după caz, presupune și o mai mare fiabilitate a cadrului de reglementare pentru utilizarea colectivă a spectrului și o mai mare flexibilitate, pentru a răspunde diferențelor la nivel național sau regional în ceea ce privește cererea de benzi de frecvență armonizate;

36. este de acord cu principalele măsuri din Codul comunicațiilor electronice, cum ar fi introducerea de noi dispoziții menite să sprijine dezvoltarea rețelelor de foarte mare viteză în întreaga Europă, care fac posibilă atingerea unor viteze de gigabiți pe secundă, extinderea domeniului de aplicare a cadrului juridic la noile instrumente de comunicare, așa-numitele servicii „over-the-top”, precum și furnizarea de acces funcțional la internet la prețuri accesibile pentru consumatorii finali;

37. salută concursul intitulat „Premiul pentru banda largă europeană” lansat de Comisia Europeană, care contribuie la găsirea de soluții alternative la problema acoperirii în bandă largă și la diseminarea de bune practici.

Bruxelles, 22 martie 2018.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁴⁾ COR-2017-04842-00-00-PAC-TRA (EN).